

Παρέμβαση Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης και ΥΠΕΞ Ευ. Βενιζέλου στην Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την ανάγκη έγκρισης ενός φόρου επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών (Στρασβούργο, 04.02.2014)

Τρίτη, 04 Φεβρουάριος 2014

Ακολουθεί κείμενο παρέμβασης Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης και ΥΠΕΞ Ευάγγελου Βενιζέλου στην Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την ανάγκη έγκρισης ενός φόρου επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών:

«Κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστώ πάρα πολύ. Κυρίες και κύριοι βουλευτές γνωρίζετε καλύτερα από μένα ότι η εισαγωγή ενός φόρου στις χρηματοοικονομικές συναλλαγές έχει απασχολήσει πάρα πολύ έντονα τη συζήτηση και στο επίπεδο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και στο επίπεδο του Συμβουλίου. Θέλω ιδιαίτερα να μνημονεύσω τη συμβολή της εισηγήτριας κας Άννυς Ποδηματά, στη διαμόρφωση της θέσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Δεν έχουμε καταφέρει, στο επίπεδο του Συμβουλίου, να κάνουμε την άριστη επιλογή. Δεν διαμορφώθηκε μία κοινή θέση, η οποία να οδηγήσει σε μια ρύθμιση που να μπορεί να εφαρμοστεί στο σύνολο της ΕΕ, σε όλα τα κράτη-μέλη, σε όλη την κοινοτική επικράτεια. Καταλήξαμε στην δεύτερη κατά σειρά ποιότητας επιλογή, του σχήματος ενισχυμένης συνεργασίας. Είναι πολύ σημαντικό ότι υπάρχουν 11 χώρες μέλη της ΕΕ, μεταξύ αυτών και η Ελλάδα, που πιστεύουμε στον φόρο αυτό γιατί θεωρούμε ότι έτσι μπορεί να αντληθούν πόροι, οι οποίοι από την χρηματοοικονομική σφαίρα θα μεταφερθούν στη σφαίρα της πραγματικής οικονομίας, θα χρηματοδοτήσουν τις επιχειρήσεις, την προσπάθεια για θέσεις εργασίας, την καταπολέμηση της ανεργίας, θα χρηματοδοτήσουν μέτρα κοινωνικής συνοχής.

Είναι αυτό ένα αντάλλαγμα, μια ανταπόδοση που πρέπει να πληρώσει ο χρηματοοικονομικός τομέας, λόγω και της πολύ μεγάλης βοήθειας που έχει δεχθεί από τα κράτη-μέλη, μέσα από δημοσιονομικούς μηχανισμούς, για να ξεπεράσει τη δική του κρίση.

Από την άποψη αυτή, το θέμα που συζητάμε τώρα για τον φόρο στις χρηματοοικονομικές συναλλαγές, συνδέεται πάρα πολύ έντονα με την προηγούμενη συζήτηση για τον ενιαίο μηχανισμό εξυγίανσης, την τραπεζική ένωση, για τον ενιαίο μηχανισμό εποπτείας, για το σπάσιμο του φαύλου κύκλου ανάμεσα στην χρηματοοικονομική και τη δημοσιονομική κρίση, ζήτημα στο οποίο αναφέρθηκα εκτενώς στην προηγούμενη συζήτηση.

Δυστυχώς, έχουμε πρόσθετες θεσμικές δυσκολίες. Το θέμα είναι ούτως ή άλλως πολύπλοκο, και τεχνικά, χρηματοοικονομικά αλλά και νομικά. Τώρα έχουμε επιπλέον και την προσφυγή ενός κράτους-μέλους, του Ηνωμένου Βασιλείου, ενώπιον της ΕΕ, που θέτει ζήτημα ακύρωσης της απόφασης του Συμβουλίου με την οποία εγκρίθηκε η διαδικασία της ενισχυμένης συνεργασίας.

Θέλουμε να προχωρήσουμε γρήγορα, θέλουμε να δώσουμε τη δυνατότητα στα 11 κράτη-μέλη που σχηματίζουν την ομάδα της ενισχυμένης συνεργασίας να ολοκληρώσουν αυτό το θεσμικό σχήμα χρησιμοποιώντας τους θεσμικούς μηχανισμούς της ΕΕ, άρα πάντα με τη βοήθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αλλά πρέπει να είμαστε ρεαλιστές. Υπάρχουν δυσκολίες. Δεν ξέρω αν θα προλάβουμε να καταλήξουμε σε μία κοινή θέση, πάντως σίγουρα θα επιδιώξουμε να διατυπωθούν οδηγίες, οι οποίες να δίνουν την κατεύθυνση μέσα στην οποία θέλουμε να κινηθούμε.

Αντιλαμβανόμαστε πάρα πολύ καλά σε τεχνικό επίπεδο, ότι δημιουργούνται πολλαπλές ταχύτητες στην χρηματοοικονομική αγορά που είναι κατεξοχήν μία παγκοσμιοποιημένη αγορά, αλλά από την άλλη μεριά πρέπει να συμφωνήσουμε κάποια στιγμή στην ΕΕ εάν χρειαζόμαστε μηχανισμούς άντλησης υπεραξίας από την χρηματοοικονομική σφαίρα και μεταφορά της σε δραστηριότητες που συνιστούν προτεραιότητα μιας Ευρώπης που έχει ένα πολιτικό πρόγραμμα και που μπορεί να δώσει απάντηση στις πολλαπλές μορφές ευρωσκεπτικισμού.

Η συζήτηση αυτή είναι εξαιρετικά επίκαιρη λίγους μήνες πριν από τη λήξη της περιόδου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τη διεξαγωγή των επόμενων ευρωπαϊκών εκλογών. Δεν θέλει κανείς μια Ευρώπη της λιτότητας και της ανεργίας, ιδίως η νέα γενιά της Ευρώπης. Πρέπει να μπορούμε να δώσουμε ένα όραμα, μια ελπίδα, αλλά θα πρέπει και να μπορέσουμε να χρηματοδοτήσουμε αυτή την ελπίδα. Από τους ίδιους πόρους και τους μηχανισμούς του κοινοτικού προϋπολογισμού δεν μπορούμε να δώσουμε μία πλήρη απάντηση. Χρειαζόμαστε νέες ιδέες, νέους μηχανισμούς. Άρα η συζήτηση που κάνουμε τώρα μπορεί να φαίνεται τεχνική ή αποσπασματική, βρίσκεται όμως στην καρδιά του ευρωπαϊκού προβλήματος, της ανάγκης να ξαναμιλήσουμε για μια Ευρώπη που πείθει τους πολίτες της και ιδίως τη νέα γενιά.

Ευχαριστώ πολύ».

ΔΕΥΤΕΡΟΛΟΓΙΑ

Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε.

Θα ξεκινήσω με μία θεσμική απάντηση. Η ελληνική προεδρία του Συμβουλίου είναι υποχρεωμένη να εφαρμόσει την απόφαση του Συμβουλίου με την οποία επιτράπηκε να κινηθεί η διαδικασία της ενισχυμένης συνεργασίας. Θα υπερασπιστεί το Συμβούλιο το κύρος της απόφασής του ενώπιον του Δικαστηρίου της ΕΕ, προκειμένου να απορριφθεί η προσφυγή που έχει ασκηθεί.

Μιλώντας τώρα εκ μέρους των 11 κ-μ που μετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία, η προεδρία του εξαμήνου αυτού θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε το θέμα να έρθει ξανά στην επικαιρότητα και να καταστεί πολιτική μας προτεραιότητα, ώστε να υπάρξει ένα συγκεκριμένο και χειροπιαστό αποτέλεσμα. Από την άποψη αυτή θέλω να ευχαριστήσω την κα Ποδημάτα που ως ιστορική εισηγήτρια του θέματος στο Κοινοβούλιο, θύμισε την αιτιολογία με την οποία η συντριπτική πλειοψηφία του Σώματος απεδέχθη τον φόρο στις

χρηματοοικονομικές συναλλαγές. Και θέλω να συγχαρώ και να ευχαριστήσω τον Επίτροπο κ. Semeta για τη σθεναρή υποστήριξη και την τεχνική και επιστημονική τεκμηρίωση του φόρου στις χρηματοοικονομικές συναλλαγές.

Τώρα, επιτρέψτε μου να κάνω μερικές σύντομες πολιτικές παρατηρήσεις, όχι τυπικά ως εκπρόσωπος του Συμβουλίου, αλλά επειδή ως έλληνας Υπουργός, έχω την ευκαιρία να σας απευθύνω το λόγο. Εάν η ΕΕ τώρα λίγους μήνες πριν τις ευρωπαϊκές εκλογές, δεν καταφέρει στο πεδίο της πραγματικής οικονομίας, εκεί που δοκιμάζεται η κοινωνική συνοχή, εκεί που δοκιμάζεται η αξιοπιστία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, να δώσει μια πρακτική απάντηση λέγοντας στους πολίτες με ποιον τρόπο θα χρηματοδοτήσει μέτρα ενίσχυσης της πραγματικής οικονομίας, των επιχειρήσεων, της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής, θα έχουμε χάσει το παιχνίδι της νέας ευρωπαϊκής αφήγησης. Θα μου πείτε είναι λογικό να λέει κάποιος ότι θα αντλήσουμε πόρους από την χρηματοοικονομική σφαίρα για να ενισχύσουμε την πραγματική οικονομία, για να ενισχύσουμε την κοινωνική συνοχή; Ναι καταρχάς αυτό είναι λογικό. Κάθε τι που παράγει υπεραξία, πρέπει να μετέχει σε έναν μηχανισμό αναδιανομής. Τα επιχειρήματα που ακούγονται –γιατί εδώ ακούσαμε μια κλασική συζήτηση, η οποία επαναλαμβάνεται πάρα πολύ συχνά- τα επιχειρήματα που ακούγονται έχουν μια έντονη ιδεολογική φόρτιση. Κατ' αρχάς τα περισσότερα επιχειρήματα κατά του φόρου των χρηματοοικονομικών συναλλαγών είναι επιχειρήματα που μπορεί να χρησιμοποιηθούν κατά κάθε είδους φόρου, κατά της ιδέας της κρατικής φορολογίας. Με τις χρηματοοικονομικές συναλλαγές, στην πραγματικότητα βρισκόμαστε αντιμέτωποι, και ως ΕΕ και ως κ-μ, με το φαινόμενο της κυριαρχίας μας. Πράγματι, η χρηματοοικονομική σφαίρα είναι μια κοσμοπολίτικη σφαίρα, είναι μια παγκοσμιοποιημένη σφαίρα, η οποία έχει αποκολληθεί από το στοιχείο της εδαφικότητας. Και άρα της κυριαρχίας. Και άρα της ισχύος της έννομης τάξης, είτε εθνικής, είτε ευρωπαϊκής κοινοτικής έννομης τάξης. Θα το αποδεχθούμε αυτό; Θα αποδεχθούμε ότι η παγκόσμια χρηματοοικονομική αγορά είναι μια αγορά εκτός κάθε είδους θεσμικού ελέγχου; Αυτό είναι το μεγάλο θέμα. Αν το αποδεχθούμε αυτό, τότε δεν έχουμε καμία προοπτική να συγκροτήσουμε την ΕΕ ως πραγματική πολιτική οντότητα.

Στην πραγματικότητα το ερώτημα είναι: Θα ξεκινήσει από κάπου η συζήτηση για την παγκόσμια οικονομική διακυβέρνηση ή θα το ξεχάσουμε αυτό; Το 2008, μόλις κατέρρευσε η Lehman Brothers, έγινε η Σύνοδος των G20 στο Λονδίνο και υπήρξε ένας κατάλογος αποφάσεων και πρωτοβουλιών των είκοσι πιο αναπτυγμένων οικονομιών του κόσμου, προκειμένου να τεθούν οι βάσεις μιας κάποιας παγκόσμιας οικονομικής διακυβέρνησης. Σας διαβεβαιώ ότι από τον κατάλογο εκείνο, σχεδόν τίποτα δεν εφαρμόστηκε.

Μπορούμε να ξεκινήσουμε από κάπου; Η γηραιά ήπειρος -η Ευρώπη- έχει τη δυνατότητα να πάρει κάποιες πρωτοβουλίες; Όχι επειδή είναι το κέντρο της παγκόσμιας οικονομίας. Δυστυχώς δεν είμαστε πλέον το κέντρο της παγκόσμιας οικονομίας. Γηράσκουμε και μικραίνουμε ως οικονομία και ως κοινωνία. Αλλά έχουμε ευαισθησίες, έχουμε ιδέες, έχουμε μια παράδοση, έχουμε αξίες. Μπορεί από κάπου να ξεκινήσει η συζήτηση για τους θεσμούς παγκόσμιας οικονομικής διακυβέρνησης; Ας ξεκινήσει από τα έντεκα μέλη της ενισχυμένης συνεργασίας και από την ΕΕ.

Μήπως τα πληρώσουν αυτά τελικά οι καταναλωτές και οι συνταξιούχοι; Μα κανείς ευρωπαίος πολίτης, κανείς πολίτης πουθενά στον κόσμο δεν είναι μόνο συνταξιούχος, μόνο καταναλωτής, μόνο φορολογούμενος. Έχει πολλές ιδιότητες. Μπορεί κάποιος να χάνει κάτι ως συνταξιούχος ή ως καταναλωτής, αλλά το κερδίζει επειδή έχει άλλου είδους αντιπαροχές και άλλου είδους δυνατότητες. Είναι πάντα τα υποκείμενα που δρουν σε μια κοινωνία σύνθετα. Από κάπου χάνουν, από κάπου κερδίζουν. Άρα, στην πραγματικότητα, το παιχνίδι που παίζεται είναι πολύ σημαντικό. Και έχει πολύ μεγάλη σημασία να επιμείνουμε ως ευρωπαϊκοί θεσμοί προς την κατεύθυνση του φόρου επί των χρηματοοικονομικών συναλλαγών.

Ευχαριστώ πολύ.